

Chương 2. Quản lý tiến trình

---

1. Tiến trình

- Khái niệm về tiến trình
- Lập lịch tiến trình
- Các thao tác trên tiến trình
- Hợp tác giữa các tiến trình
- Luồng
- Truyền thông giữa các tiến trình

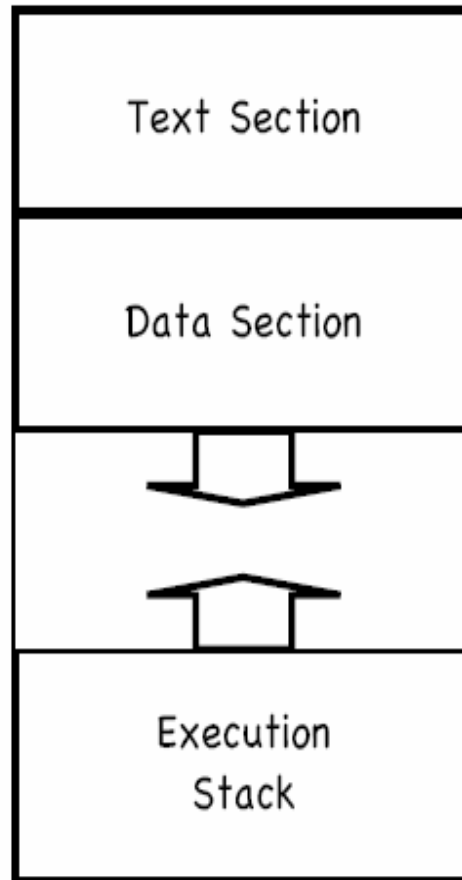
1.1. Khái niệm về tiến trình

- Một HĐH thực hiện nhiều chương trình
  - Hệ thống xử lý theo lô: công việc (job)
  - Hệ thống chia sẻ thời gian: tác vụ(task)
- Ở đây chúng ta dùng tiến trình và công việc với cùng ý nghĩa

Tiến trình

- Chương trình đang được thực hiện
  - Phần văn bản
  - Ngăn xếp
  - Phần dữ liệu
  - Giá trị bộ đếm chương trình, thanh ghi
- CPU xử lý tiến trình tuần tự
- Thực thể hoạt động
  - vs. chương trình

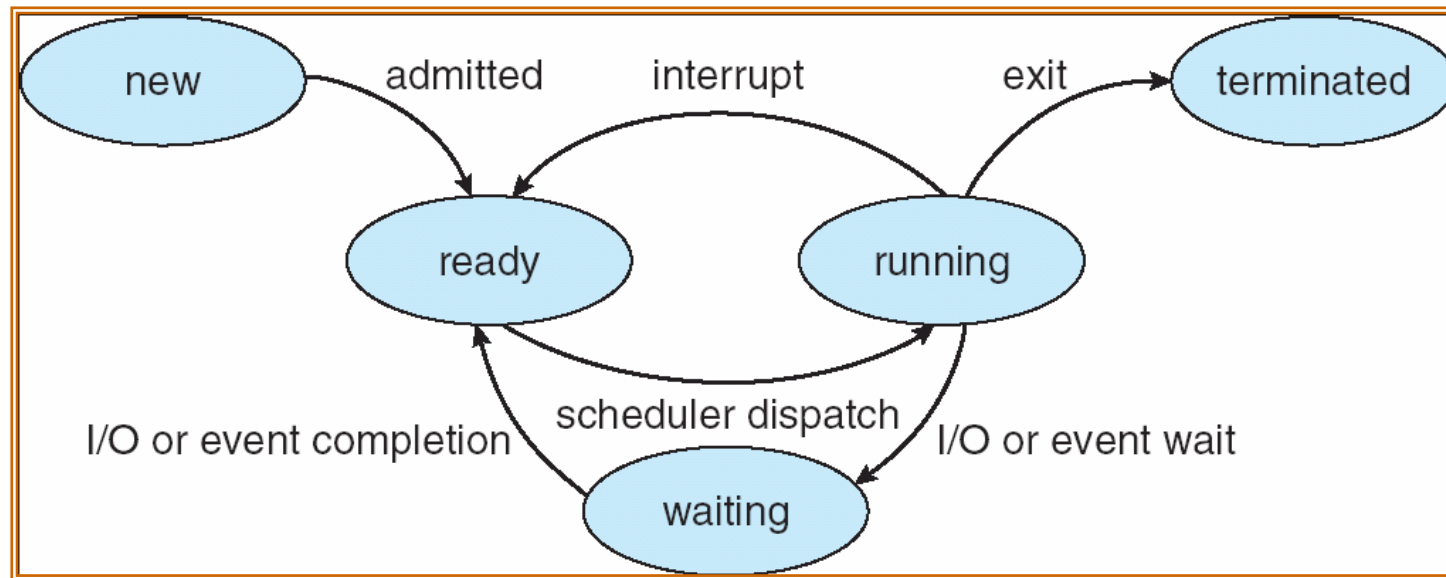
Cấu trúc bộ nhớ tiến trình

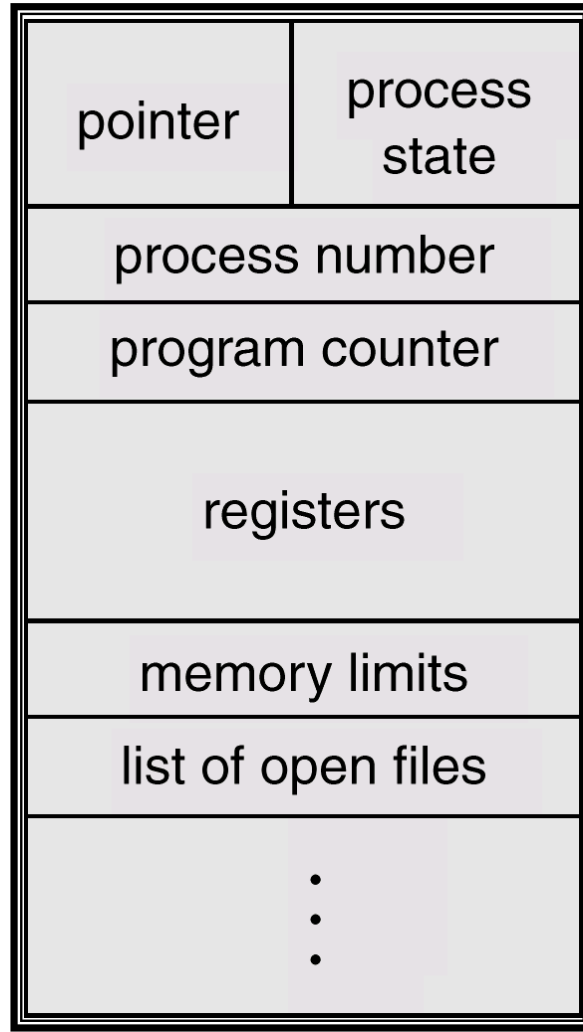
Trạng thái tiến trình

- Tiến trình thay đổi trạng thái trong khi thực hiện
  - New
  - Running
  - Waiting
  - Ready
  - Terminated
- Tại một thời điểm chỉ có một tiến trình ở trạng thái running

Trạng thái tiến trình

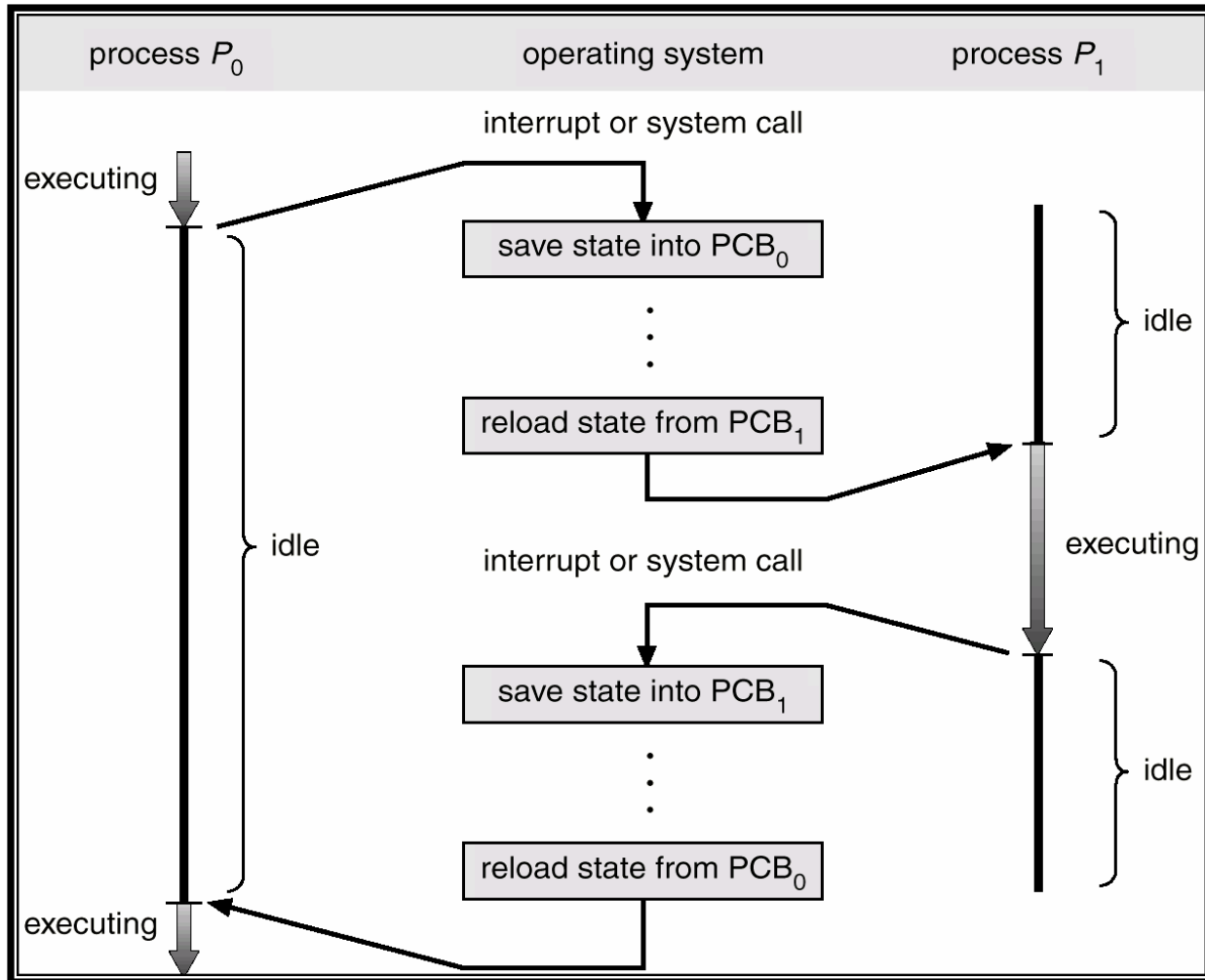

Khối điều khiển tiến trình (PCB)

Chuyển đổi CPU giữa các tiến trình

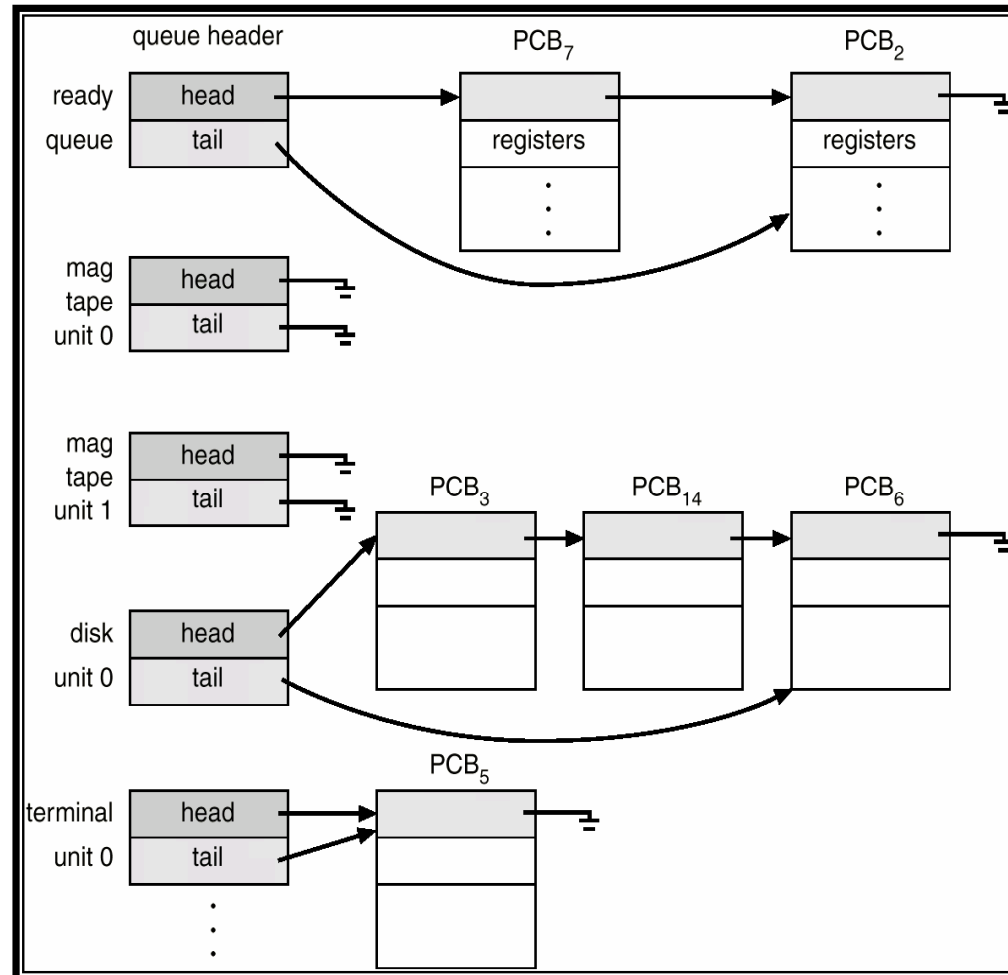
1.2. Lập lịch tiến trình

- Mục đích của đa chương trình
    - Tăng tính tận dụng CPU
  - Mục đích của phân chia thời gian
    - Người dùng có thể tương tác với tiến trình trong lúc nó đang thực thi
- Xử lý nhiều tiến trình
- Lập lịch tiến trình

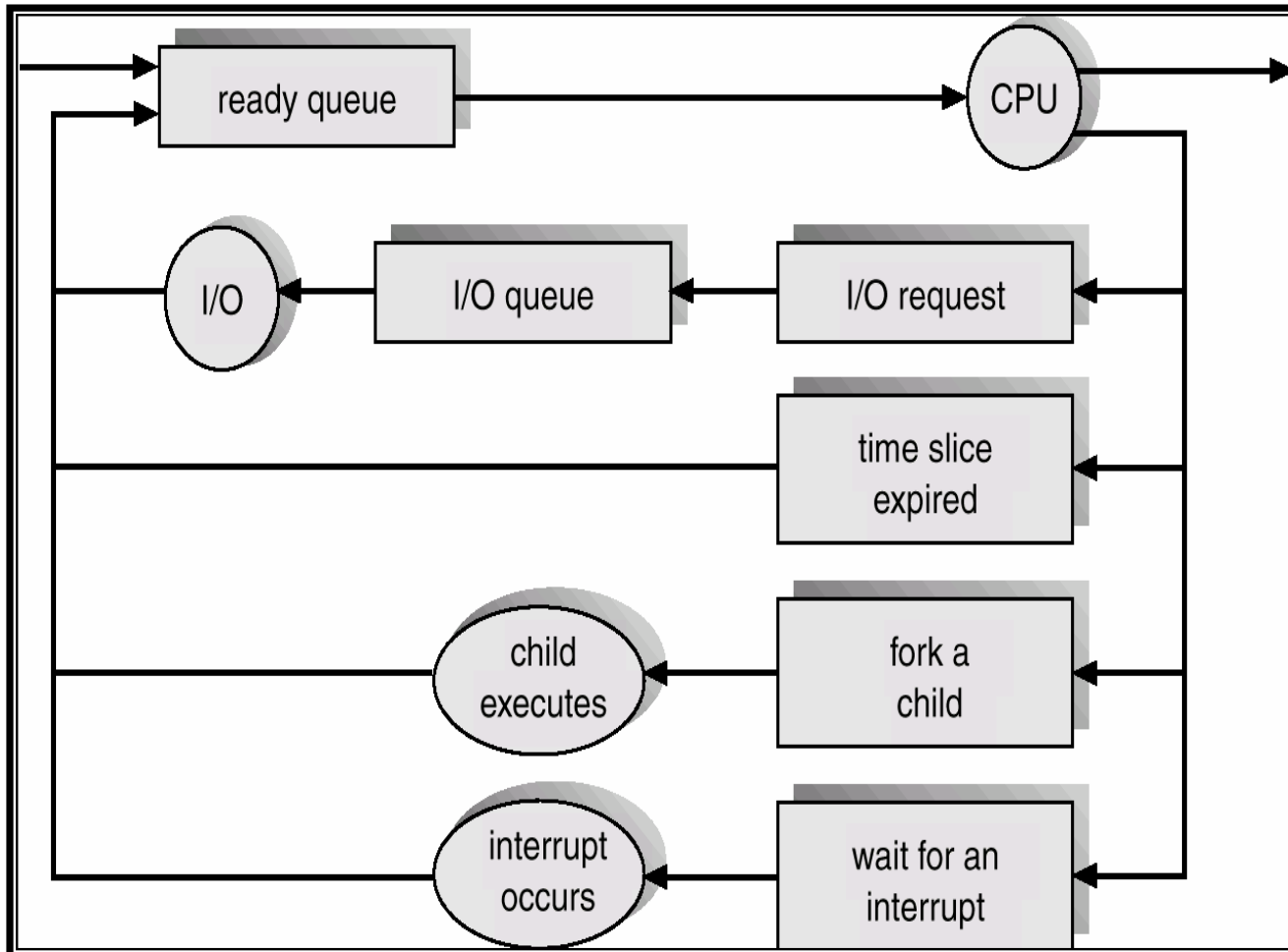
Các hàng đợi lập lịch tiến trình

- Hàng đợi công việc
  - Một tập các tiến trình trong hệ thống
- Hàng đợi sẵn sàng
  - Tập các tiến trình trong bộ nhớ trong, sẵn sàng và chỉ chờ thực hiện
- Hàng đợi thiết bị
  - Tập các tiến trình chờ một thiết bị vào/ra
- Các tiến trình di trú từ hàng đợi này đến hàng đợi khác

Hàng đợi sẵn sàng và các hàng đợi thiết bị khác nhau

Biểu diễn việc lập lịch tiến trình - Biểu đồ hàng đợi

Vòng đời của một tiến trình

- ❑ Khởi tạo: hàng đợi sẵn sàng
- ❑ Các sự kiện có thể xảy ra khi tiến trình đã được gán CPU
  - Sinh ra một yêu cầu I/O, đi vào hàng đợi I/O
  - Tạo ra một tiến trình con và đợi cho nó kết thúc
  - Bị tước quyền sử dụng CPU
- ❑ Tiếp tục vòng lặp đến khi kết thúc
  - Bị xóa khỏi tất cả các hàng đợi
  - PCB và tất cả các tài nguyên bị thu hồi.

Các bộ lập lịch

- Tiến trình lưu trú trong nhiều loại hàng đợi
  - Các bộ lập lịch chọn các tiến trình từ các hàng đợi

Các bộ lập lịch (tt)

- Bộ lập lịch dài hạn
  - Lập lịch công việc – job scheduler
  - Chọn các tiến trình trong tập tiến trình và tải nó vào bộ nhớ để thực hiện.
- Bộ lập lịch ngắn hạn (lập lịch CPU)
  - Chọn trong số các tiến trình trong hàng đợi sẵn sàng để thực hiện.

Bộ lập lịch ngắn hạn vs. dài hạn

■ Tần số thực thi

□ Ngắn hạn:

- Thường xuyên
- Đòi hỏi thực thi nhanh

□ Dài hạn:

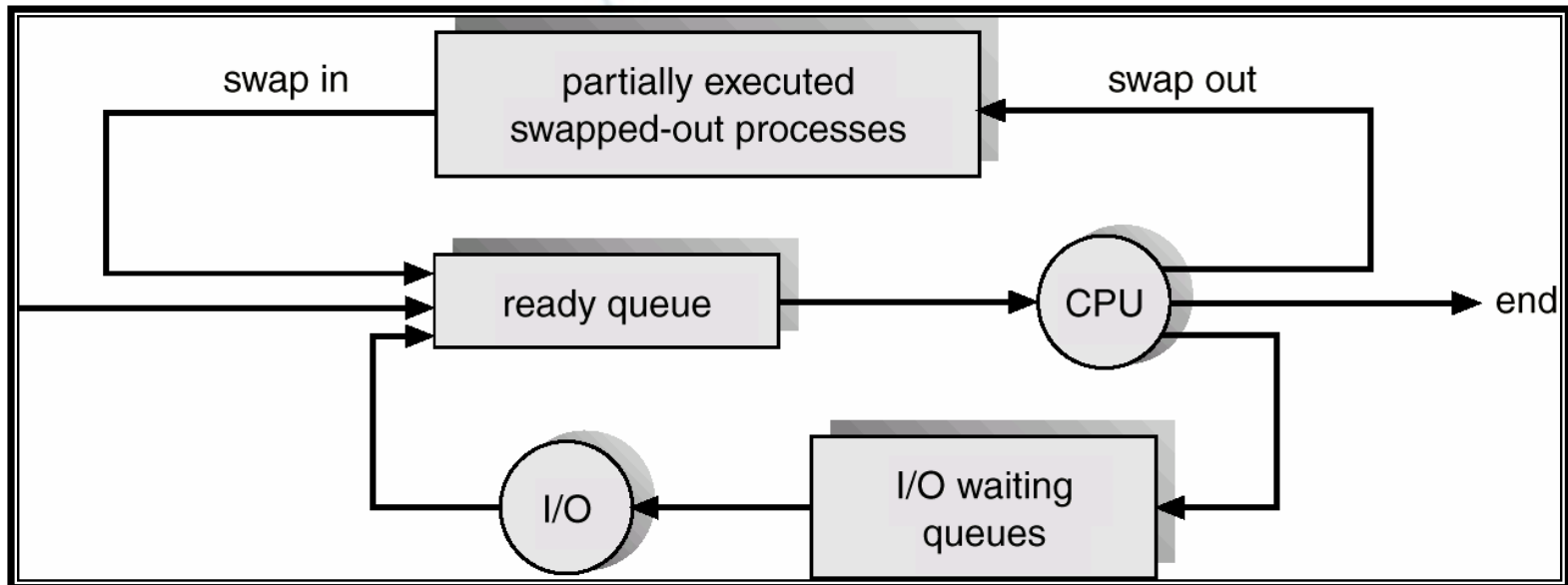
- Không thường xuyên bằng
- Thể hiện mức độ “đa chương trình”

Bộ lập lịch dài hạn

- Hai loại tiến trình:
  - Giới hạn I/O
  - Giới hạn CPU
- Chọn một kết hợp tốt các tiến trình giới hạn vào/ra và các tiến trình giới hạn CPU.
- Một số hệ thống phân chia thời gian không có bộ lập lịch dài hạn (Unix)

Bộ lập lịch trung hạn

- Sử dụng trong một số HĐH phân chia thời gian

Chuyển đổi ngữ cảnh

- Chuyển đổi CPU cho một tiến trình khác
  - Ngữ cảnh tiến trình
- Hoạt động chuyển đổi ngữ cảnh
  - Kernel lưu lại ngữ cảnh của tiến trình cũ trong PCB và tải ngữ cảnh được lưu của tiến trình mới được lập lịch